

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam, 108. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szombat, október 5.

Lesz-e háború?

Írta: dr. Kalmár Antal.

Hogy lesz-e háború? Ezt könnyű megjósolni akkor, amikor a Balkán már nemcsak füstölög, hanem már ég, sőt nemsokára ropogó lánggal ég. Egyszerre négy oldalról támadnak szegény Törökországra, az ötödikkal, az olaszsal már egy év óta hadakozik s ha a török meg is csinálja a homlokzatot a bolgár, a görög, a szerb, a cernagorac felé: ki tudja, hogy hányan állnak még ezek mögött mint állok biztatók és felbújtók?

A háború ürügye az volna, hogy Bulgária nemzetiautonomiát követel Macedónia és Albánia számára. Amde ennek a két tartománynak a népességét az ott székelő olimpiai istenek annyira összekeverték, hogy ott az autonómia hivatalos nyelve számára fizikai lehetetlenség volna nemzetiségi rónákat föllátni. Ugyanazon város ugyanazon utcájában lakik ott együtt a bolgár, a szerb, a macedon-oláh, a mohamedán-török, a keresztény-török, a görög, — s már most hogy ezek közül ki legyen a hegemoniát vivő nemzet: azt az öreg isten se tudná eldönteni.

Tehát az ágyura bizzák. Az ágyura pedig már csak azért is rá kell bízni, mert a nemzeti és politikai autonómiát a török semmi szín alatt sem akarja megadni. Miért? Először is azért, mert — mint megokoltuk — annak megadása a nemzetiségeknek szempontjából egyenesen lehetetlen, de azért sem akarja megadni, mert tudja, hogy a nemzeti autonómia megadása és a tartományoknak Törökországtól való elszakadása egy és ugyanazon dolog. Így szakadt el Törökországtól az autonómiát élvező Kelet-Rumelia, hogy a régebbi időről: az oláh, a szerb, a görög, a bolgár elszakadásokról ne is beszéljünk.

Már most a keleti kérdés egyik főproblémája éppen ott rejlik, hogy ebből a két tartományból a bolgár el akarja venni Macedónia keleti részét a szerb Oszériát, a cernagorac Skulari vidékét, a görög Macedónia és

Albánia déli részét, de Albánia tengerpárti részére kacsintgat az olasz is, s hogy magunkról se feledkezzünk meg: nekünk osztrák-magyaroknak, jobban mondva Bécsnek pedig Szalonikure fáj a fogunk, természetesen, hogy az odavezető szárazföldi út a Novi-bazán szandzsákon keresztül is a miénk lenne.

Amde úgy farkasmódra egyszerűen rátámadni Törökországra s rábárálni elvenni tőle a kit-kit megillető koncot: hát ez még se kvadrálna a sok becsületes nációtól: tehát olyant kell Törökországtól követelni, amit ez nem adhat meg s ha nem adja meg: fegyverrel kell rátámadni!

A botnak azonban két vége van s bármi kitűnően szervezett hadsereg is a bolgár hadsereg: a töröknek még mindig félelmetes erejével alig ha bír megmérkőzni. De bizik abban, hogy a török sikerrel négy felé nem csinálhatja meg a harc frontot. A bolgár azonban eltejedekzik arról, hogy ezt nem is kell megcsinálni, elég, ha a török minden erejét a bolgárra veti, mert ha ezt összetöri a kisebb kuvaszok morogva húzzák be a farkukat.

Hát mi hogy leszünk a háborúval? A mi orrunkra ugyan vajmi keveset kötnek Bécsben, ott megelégednek azzal, ha mi a pénzt és az ágyútilételeket szállítjuk: de éppen ezért leívilagosítást kell követelnünk a től, hogy mi agresszive-e, jóakaró, vagy rosszakaró semlegességgel veszünk-e részt a háborúban? Amde kitől követelhetnénk mindezt? Magyarország kormányával szóba sem állhatunk, a munkapárt házi delegációjában pedig nem bízhatunk, s így Magyarország balkáni érdekei egy ellenséges világgé érdekszféráinak vannak kitéve. El kell azonban ismerni, hogy a június negyediki parlamenti gázság után Bécs könnyen tütyül a magyarokra!

Debreczen bizalma.

Tiltakozik a függetlenségi párt. A szociálisták proklamációja.

Ugyancsak beleestünk a politikai mozgalmak forrongó közepébe, Debreczen városának a «vezetősége» díszaimat akar szállítani a kormánynak. Nem tudjuk, hogy igaz-e, de azt is rekesgetik, hogy Tisza Istvánt a közgyűléssel Debreczen díszpolgárává akarják megválasztani.

Konstatálnunk kell, hogy nagyon szerencsétlen gondolataink tartjuk az amugy is zavaros politikai vízeket még jobban felkavarni. A függetlenségi párt tiltakozó gyűléseket tartani e tárgyban, a szociálisták pedig a következő proklamációval fordulnak Debreczen város képviselőihez:

Nyílt levél!

Debreczen város képviselőihez.

Debreczen város képviselőit arra a szegyenletes és ocsmány célra akarják felhasználni, hogy bizalmat szállítsanak a feldokló Lukács-bandának és díszpolgárnak válassza Magyarország alkotmányosságának gyilkosát: Tisza Istvánt. A jog- és pénzügyi bizottság — gyűngéd főispáni nyomás alatt — már beharangozott ennek a tervnek.

Debreczen munkássága elvárja a törvényhatósági közgyűléstől, hogy egy ilyen határozattal nem fogja meggyalazni a város múltját és jelenét. Elvárja, hogy a közgyűlést elhatározásától magasabbrendű szempont fogja vezetni, mint az, hogy Feend Jenő udvari tanácsos és Kenézy Gyula egyetemi tanár lehessen.

Nyomatékosan figyelmeztetjük a város képviselőit, hogy a jog- és pénzügyi bizottság kihívó álláspontjának elfogadása és Tisza díszpolgárrá való választása a város lakosságát egy forradalmi kitérés elé fogja állítani.

Egyben bejelentjük, hogy a törvényhatósági közgyűlésen Debreczen munkássága a maga módja szerint le fogja adni névjegyet.

A debreczeni szociáldemokrata párt.

Szóval viharos időkre van kilátás. Még egyszer kijelentjük, hogy igazán nagy kár volt a város agugalmát holmi «bizalommal» és «díszpolgársággal» felzavarni. Nem vezet ez semmi jóra. Vagy azt gondolják, a kiknek agyukban megfogalmazott ez a terv? Hát várjuk be a fejleményeket. De ki vállalja majd esetleg ezeket a felelősséget? Jó lesz tehát idejében meggondolni a dolgot. Hígyjék el a munkapárti vezetők, hogy nagyon okos dolgot cselekednének, ha megmásítanák szándékukat.

A magyar sajtó.

A posta statisztikája.

A kormány új sajtórendelete teszi aktuálissá a kérdéseket, hogy mennyi újság jelenik meg az országban továbbá mennyit árusítanak az utcákon, mennyit szállítanak a postán s mirele lapokat adnak ki. E kérdések közül a legfontosabbra meglehetősen megpízható és pontos statisztika ad számot, az tudniillik, amelyet legutóbb, 1911-ben a magyar királyi posta adott ki. Nincs azonban megbízható adat arra, hogy utcai árusítással mennyi újság kerül forgalomba. Van ugyan erről is tájékoztatás egy nagy német hirdető cég évkönyvében, de ennek számadatai azért nem megbízhatók, mert sok hírlap reklám céljából tiszszeresen, huszszorosán nagyobb példányszámban van feltüntetve, mint amennyiben tényleg megjelenik.

A hírlapforgalomról szól a következő statisztika:

A magyar postán szállított összes hírlapok darabszáma 195.951.519. Ebből a beltőlde szállítottak 166.131.348 példányt, külföldre 9.273.052. — külföldről 20.547.119 példányt.

Magyarországon megjelent 1911-ben összesen 1860 különböző nyelvű hírlap. Még pedig magyar nyelvű összesen 1493. Ezután legnagyobb a német hírlapok száma: 153. Utána következik a román lapoké: 44. Több

Világos, tágas, betonozott

Souterain helyiség

Darabos-utca 7. sz. alatt azonnal kiadó.

nyelvű ujság 42, szerb 28 jelent meg. Ezután számra a héberbetűvel nyomtatott ujság következik s ilyen lap volt hat. Francia nyelvű ujság volt öt, olasz szintén öt, ruthén kettő, horvát is kettő, angol csak egy, de meg jelenik egy eszperantó is. Vannak többnyelvű ujságok. 1911-ben megjelent két magyar-német-francia, 66 magyar-német és három magyar-horvát nyelvű.

A Magyarországon megjelent hírlapok közül politikai lap 364, helyi-érdekű lap 385, szépirodalmi 96, szak lap 988, élelapp 27.

Horvátországban 155 lap jelent meg 1911-ben. Ezek közül csak egy a magyar nyelvű, míg német lap 11, szerb 18 volt.

A magyar birodalomban megjelent összes lapok száma 2019.

Amerikai levél.

Bihari Sándor
Newyorkból.

Bihari Sándor, aki sokáig ujságíróskodott Debreczenben, most Amerikában tartózkodik. Az ottani magyarokról írja a következő érdekes levelet:

Newyork, szept. hó. Odahaza már nyilván tudnak a newyorki társaság legújabb magyar vonatkozású szenzációjáról. Gíson angol ügyvédet vadolják azzal, hogy vízbe fojtott egy Szabó-Mencsik Róza nevű asszonyt, mert annak 10.000 dollárnyi vagyontát magának akarta megkaparintani. Érdekes, hogyan bántak el ezzel az az esettel a newyorki lapok. Elsősorban is a szerencsétlen Szabónét megtették osztrák asszonynak, aki Ausztriából jött annak idején az Egyesült Államokba. Mivel pedig a szenzáció amúgy egyszerűen nem lett volna szenzáció, csináltak Szabónéból grófnőt. «The Austrien countess» — ez lett Szabónéból a halála után. Pedig nem volt ő sem osztrák, se grófnő. Egyszerű magyar asszony volt, aki fedélközön vándorolt ki valamilyen Amerikába, sokat küzdött, amíg egyszer megtalálta a szerencséjét. Egy ékszerészhez került házvezetőnének, ahol hosszú idő alatt vagyont szerzett magának. Amikor a vagyont élvezhette volna, akkor a vízbefulladt vagy a vízből ölték. Arra tehát nem volt ideje, hogy még életében osztrák grófnővé válhassék. Ausztrához külföldön is csak annyi köze volt, hogy állítólagos fiverei állítólag ott látkák. Mindazonáltal ezzel az esettel kapcsolatban Magyarországról, Budapestről, magyarságról, magyar hatóságokról szó sem esik a newyorki lapokban. Ausztria még ezen a téren is elvitte tőlünk a babért.

Ebből pedig az a szomorú tanulság vonható le, hogy Magyarországot még Amerikában se ismerik, pedig vagyunk itt eég szép számmal magyarok. Ebben pedig nem az amerikaiak a hibásak, hanem a magyarok. Hiszen mindennapos eset, hogy az amerikai magyar letagadja a magyarságát és németnek vallja magát. Magyarul pedig világgért sem beszél, hanem inkább németül, ha angolul nem tud. Csak a paraszt ma-

rad meg idekűnn is magyarnak, annak meg senki sem hallja a szavát. A fömértelen magyar egyesület pedig semmiféle sikeres társadalmi propagandát nem tud csinálni.

Bihari Sándor.

Véres napok előtt.

Megkezdődik a balkáni háború.

Ha még nem is ütözköztek össze a natárokon farkasszemet néző legyverek egymással, ha még formálisan nem is dobtak keztyűt a balkáni államok a porta lábai elé, mégis olybá lehet venni már, hogy megkezdődött a háború. Hiszen napról-napra nő-tőn-nő a casus belli, napról-napra adódik most elő valami bonyodalom, ami a békes kibontakozás útjára elháríthatatlan akadályokat vet. Törökország máig nem vonta vissza a csapatait, Szerbia ultimátumát elutasította, lefoglalta a görög kereskedelmi hajókat, ezek mind olyan dolgok, amik elkerülhetetlenül teszik a háborút. A kis államcskák, amelyeknek a népe ugjis a végeletekig volt izgatva Törökország ellen, most már többé a béke sáncai közé visszavonulni nem fog. A tömeg lélektan involválja most már a háborút és lenni a Balkánon mostantól kezdve már nem néhány diplomata okos feje intezi a népek sorsát, hanem a népek temperamentuma. Es ki tudja hová fog vezetni ez az uralom?

A monarchiánk is erősen készülődik. Ha tagadják is Bécsben egyelőre, de titkolni nem lehet, hogy minden intézkedést megtesznek a háború esetére. Bizonyos hadtesteknek mozgósítása már készen áll, a flottánk utban van és csak a jó titkolj elek bizonyosságai annak, hogy mi is élénk részt fogunk kérni magunknak a nagy balkáni színjátékban.

Forrong Szerbia.

Belgrádból jelentik: A város megittasult a háborús mámortól. Tegnap város rőpiratokat osztottak szét az utcákon, melyben háborúra szólítják fel a népet.

— Testvérek, — mondja a rőpirat, — közeledik a tettek ideje. A harci szözet végig menydörög a Balkán terein. A szabad Szerbia kardot ránt, hogy szabaddá tegye Dusan cár Oszériáját. Oszéria és Macedónia adjanak háfát az Istennek, hogy velünk együtt harcolhatnak a szabadságért. «Szabadság vagy halál!» — ez a jelszavunk.

A városban nagy lelkesedést keltett ez a felszólítás és a többi háborús készülődések is. A szkupstina mai ülésén nem mondhatott trónbeszédet az idegzsáóban szenvedő Péter király, az ülés csak formális volt, mindössze annyiban fontos, hogy a

széthúzó pártok tüntetőleg dokumentáltak, hogy egyetértenek a kormányval. A hadikészülődések már annyira előrehaladtak, hogy már a vezéreket is kinevezték. Sándor trónörökös a Murava-divízió, György herceget az önkéntes csapatok parancsnokává nevezték ki.

Bulgária készen.

Szofiától jelentik: A háborúért lelkesedik az egész ország. A vidékről beérkezett jelentések szerint a nép türelmetlenül várja, hogy a hadsereg a műveleteket megkezdje. A katonai körök véleménye szerint a háború körülbelül három hónapig fog tartani. A kormány országos moratóriumot rendelt el az országos készülődések miatt, a bankok zárva vannak, mert királyi rendelet intézkedett így. Az élelmiszerek ára országsszerre emelkedett, úgy hogy a kormány, a kereskedők tulkapásait és az inséget megakadályozandó, katonákkal ellenőriztetni a kereskedőket. Szombaton délutánra összehívták a szobránját, a rendkívüli intézkedések szentesítése végett.

Hír szerint a határról visszahúzódtak mindkét részről a csapatok. Bulgária egy angol aviatikust táviratilag szerződtetett a háború idejére s négy másikkal most folytat szerződtetési tárgyalásokat.

Készül a 7-ik hadtest.

Nagyváradról jelentik: A temesvári hadtestparancsnokságtól, amelyhez a debreczeni ezredek is tartoznak, tegnap egymásután két azonos szövegű távirat érkezett a debreczeni helyőrség minden ezredének parancsnokához. Az első távirat lakónikus parancs s felszólítja az ezredeket, hogy készüljenek el minden eshetőséggel szemben.

Ezt a telegrammot éjjel után kézbesítették az ezredparancsnokoknak. Az összes fegyveremek parancsnokai reggel szemlét tartottak s a tisztikar megkapta a szükséges utasításokat. A parancs lényege egyelőre az, hogy a garnizon tisztjei az állomáshelyükről nem távozhattak, a legénységet pedig csak nagy óvatossággal docsátják ki a kaszárnyákbaól.

A második távirat ma déleben érkezett. A temesvári hadtestparancsnokság bekérte a debreczeni ezredek mozgósítási tervzetét. A fontos iratokat sűrű pecsétek alatt még ma este utnak indították. Erre az intézkedésre — mint tisztii körökben vélik — azért van szükség, mert az előre elkészített tervzet a körülményekhez képest változás alá esik.

Modern és a legjobb
Villamos berendezések

rendelje meg

FÖLDVÁRI

üzleti telefon 168

gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

A drágaság enyhítése.

Ozory kapitány terve megvalósul.

Ozory István debreczeni rendőrkapitány életrevaló terve, amely erkölszi szövetekezési kötelékekkel akarja megszüntetni a drágaságot — igazán zseniális eszme. Ugy látszik, — hogy nemcsak az elméletben, hanem gyakorlatilag is megállja a helyét.

Hétfőtől kezdve már a dísznőnust Debreczeni Lajos kedvezményes áron szállítja a szövetekezési tagjainak. Különösen fontos dolognak tartjuk azt, hogy az egyes huszemek különböző árakon (árjegyzéken megjelölve) árusítottanak el.

Csupán az a kívánatos, hogy a szövetekezés kitartson az eszme mellett, mivel valószínű, hogy a további mentések is kénytelenek lesznek leszállítani az árakat és így fogják akarni vevőiket visszahódítani. Természetes, hogyha a szövetekezés megszűnne, az árak még a régebbinél is horribilisebbek lennének. Jo lesz tehát vigyázni.

A szövetekezés még mindig elfogad új jelentkezőket.

A honvédség új szervezete október elsején életbelépett

A véderőtörvény a magyar királyi honvédség újjászervezését is kimondja. A honvédelmi miniszter 10.000 elnöki szám alatt kibocsátott rendelkezése alapján az újjászervezési előmunkálatok kezdetüket vették s a honvédségre vonatkozóan a területi beosztás, mozgósítási és békenadrendjének 1913. évi március 1-éig való változtatásága mellett a honvéddalozozredek 1912. évi október 1-től u jállományukat veszik fel.

E naptól fogva «szűkebb törzsek» elnevezéssel az u jcsapattestek és részek meg fognak alakulni új állomáshelyeiken és pedig 4 u jezredtörzs: 29., 30., 31., és 32 gyalogezredekke. Továbbá: 4 uj pótzászlóaljkeret és 3 uj zászlótörzs. A «szűkebb törzs» elnevezés alatt az új alakulások állományendezési és mozgósítás előmunkálatainak lebonyolításához szükséges személyzet értetik, amely 1913. évi március 1-vel fog teljesen kiegészítettetni. E törzsek kizárólag állománykezelési szempontból a már jelenleg meglévő ezredekhez utaltatnak, amely ezredek a szükséges tényleges legénységet az illető törzsekhez beosztják és ezeket saját állományukban létszám fölött vezetik.

Ekkép a 29-ik ezred megalakul Budapest s állománykezelés tekintetében az 1-ső honvéddalozozredhez fog tartozni. A 30-ik ezred szintén Budapestben fog megalakulni, de állománykezelés tekintetében a szegedi 5-ik honvéddalozozredhez fog tartozni és mindkét új ezred a budapesti 1-ső honvéddalozozred gazdasági hivatalához utaltatott.

Az új szűkebb körzések 1913. évi március elsején teljes létszámmal emeljenek.

SZÍNHÁZ.

1912. okt. 4-én, pénteken:

HÖLGYEK ÖRÖME.

Vigjáték 3 felvonásban.

Személyek:

Blaise Pessac — Lajthay Károly.
Albert Pagevin — Szabó Gyula.
E. Planturel — Lévai Farkas Pál.
Prosper — Máthé Gyula.
Charles — Repkai Béla.
Mary Ange — Kiss Mariska.
Nancy Planturel — Ligeti Vilma.
Georgette Planturel — Uti Gizella.
Finette — Wirth Sári.
Des Herbettes báróné — Vajda I.
Márkiné — M. Tordai Erzi.

HETI MŰSOR.

Szombaton C) bérletben: Aszszonyfaló.

Vasárnap délután: Bánk bán.

Este: Aranylakodalom. Kis bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

Oktober 6. a színházban. Vasárnap október 6-án a vértanúk emlékére «Aranylakodalom» hazafias énekes színmű kerül színre. A társulat vezetősége mindent elkövet, hogy ez előadás méltó legyen a nagy vértanúk emlékére. Rákosi Viktor, a darab szerzője hazafiságának egész lelkületét beletüntette e darabba, méltán reméli az igazgatóság, hogy hazafias közönségünk ez ünnepi előadáson tömegesen részt fog venni.

Cigánybáró vasárnap délután mérsékelt árakkal kerül színre elsőrendű kiosztásban.

Wirth Sárika napja kedden, f. hó 8-án lesz. E kitűnő női navának csak akkor lesz alkalma fényes teaterségét csillogtatni. «Csitri» címszerepét játssza. Tekintve, hogy a szegedi közönség előtt e szerepben sikert aratott, hisszük, hogy a siker itt sem fog elmaradni.

Frenek báró operette előkészületei már annyira előhaladtak, hogy szombaton, okt. 12-én lesz megtartva a premierje.

A Limonádé ezredes énekes vigjátékkal Perczel Karola is szorgosan foglalkozik. A gyönyörű táncokat, különösen a medve-táncot, mely nálunk egészen új, ő tanítja be. A darab rendezését Irmay Béla vállalta.

HIREK.

Gesztenyét tessék...

Addig dicsérték a gyönyörű szeptembert, amíg olyan csúsznagytó szakadt a nyakunkra, amit tavaszig megemlegetünk. A felhők a háztetőket surolták, az eső szakadatlanul esett és ha kimozdulunk a házból, csak azért tettük, hogy a patikába vándoroljunk. Mindent elfúj az őszi szél, mindent elmosott az eső. A kereskedők sirtak, a mezőgazdák zokogtak, a portermelők pedig a hajukat tépve üvöltöttek. Verőfényért sóhajtozott mindenki és ehelyett — kaptunk náthát.

Lassan beletörődünk, hogy a nyár után következik a tél. Sohaajva váltottuk ki a télikapátokat és vártuk az első hópelyheket. — Téli hangulat borult ránk és hozzá szoktunk a téli színekhez, mint a legtermészetesebb valamit üdvözöljük az utcán a gesztenyés néni.

A gesztenyés néni...! Kedves jelensége a télnek. Ott ül a kis plenkállyna mellett és kezeit melengeti a parázon. A lyukas bádoglemezen izes gesztenyék piholnak és rámosolyognak a járó-kelőkre. A sítét téli napokon olyan kedvesen tudnak mosolyogni a gesztenyék. A télig nyomálynan új gesztenyesütő is olyan festői. Csupa téli szín, csupa téli hangulat.

Igen, máskor. De tegnap ezt is elrontotta a szeszélyes természet. Az utcasarkon megjelent a gesztenyesütő, ugyanakkor a felhők közül kibújt a nap és nyári hűvel ontotta sugarait. A ragyogó napfényben szegényes az egész jelenség. A tűz meghiűt fényét legyőzte a napsugár, megvilágította a szegényes kályhát és élesen kirajzolta a gesztenyés néni kopott ruházatát, durva kezét. Mint egy eltévedt valami, úgy élt a napsütésben a gesztenyesütő. Az emberek is csodálkozva néztek rá és kérdő tekintettel mentek el mellette. Aoban a napsütésben resteltünk megállani a bádoggkályha előtt és eszünkbe se jutott, hogy jó forró marónival töltesünk meg egy papirzacskót. A gesztenyés néni is érezte helyzetétönakságát, mert szégyenlősen nézett maga elé és nagyokat sóhajtott. Igen ám, de mindez csak tegnap volt így. Ma már megváltott a gesztenyés néni helyzetét és újra bátran, szinte büszkén kinéltja:

— Tessék triss, forró marónit...

— A király nevenapja. Ma volt I. Ferencz József királynak a nevenapja. A debreczeni római káth. templomban ez alkalommal ünnepélyes misét celebrált Gróf Ferencz prépost, amelyen a katonai és polgári hatóságok képviselői is részt vettek.

— Halálozások. A mai nap folyamán a következő halálozások történtek: Tóth Mihály máv. pályafel. ref. 24 éves, Kiss Mária rk. 9 hónapos

— Szélhűtés érte. Özv. Szekeres Géborné Kélcsey-u. 10. sz. alatti lakost tegnap délután a lakásán szélhűtés érte. Az előtelefonozott mentők a kórházba szállították a teheretlen szegény asszonyt, ahol a rendőrség részéről ki akarták hallgatni, de az eszméletlen állapotban levő asszony nem tért magához s így nem volt kihallgatható. A kórházban ápóls alá vették.

— Ij. Schwartz Vilmosné temetése. Ma délután fél 3 órakor temették Ij. Schwartz Vilmos, a Korona-takarék szövetkezet vezérigazgatójának elhunyt neiet a debreczeni farsadalom minden rétegében megnyilatkozott őszinte, mély részvét mellett. A komoly, méltóságos lefolyású temetésen testületileg vett részt a Zion-egylet, valamint a Korona-takarék szövetkezet tisztviselői kara, a mint ezt mindkét testület már előzőleg elhatározta a rendkívüli választmányi ülésen. Azonkívül igen nagy számu és előkelő közönség volt még jelen, amelyet részben a rokonságból fakadó igaz szeretet, részben pedig az elhunyt iránt érzett általános becsülés és a gyászolók iránti részvét gyűjtött egybe.

— A Vasutas Otthon ünnepélye. A vasutas szövetség debreczeni körülete Otthonának e hó 5-én, szombaton este 8 órakor az állomási épület I. és II. osz. éttermében tartandó s másorral egybekötött estélye iránt nemcsak városunkban van meg a nagy és meleg érdeklődés, de tavoli vidékiek is tömegesen jelenttek be jövetelüket, kiknek elszállásolása iránt a farsadhatatlan rendezőség gondoskodik. Különösen nagy számmal jönnek a szatmári és nyiregyházi kerületekből, valamint az üzlelvezetőség más nagyobb helyeiről is, de eljönnek tömegesen a budapestiek is, kik egy párszor Debreczenben megfordulván, megszerették ezt a várost és örömmel sietnek falai közé. A rendezőség figyelmzetteti a szives érdeklődőket, hogy az otthon megnyitása (Teleki-utca 98. sz. alatt) este 7 órakor rövid beszéd keretében lesz megtartva, a műsor és a tánc az állomás I. és II. osz. éttermében lesz, mely este 3 órakor veszi kezdetét.

— Közelgő a tél. Hatvani József Agardi-utca 9. sz. alatti lakos panaszt tett V. J. cseléd ellen, aki a nyitva tartott faskamrából a felfürészelt, de még fel nem aprított fát, mintegy 30 darabot, ellopta, s azt az istállóba rejtette, ahol megtalálták. A hideg ellen jólőre védekezni akaró cseléd ellen a rendőrség az eljárást megindította.

— Ujjajta szédelgés. Minél jobban drágul az élet, annál jobban és szemtelenebbül hamisítják az élelmi cikkeket s a mezőgazdasági terményeket. Alig van ma már élvezeti cikk, amit ne hamisítanak. Ujjajban megint egy ujjajta szédelgés nyomára jutottak, amelyet éveken keresztül a «sertéstáppor»-ral üttek, amelyről kiderült, hogy nem egyéb, mint közönséges megörkölt liszt, amelyet hangzatos jelszavak alatt, leginkább falvakon és kisebb városokban mutatkozó ügynökök, drága pénzben hoztak forgalomba. A becsapott kereskedők és gazdák panaszárol értesült a kereskedelmi miniszter, aki most beültotta a sertéstáppor árusítását. Mivel ilyen ügynökök legutóbb Hajdúmegye területén is megfordultak és sikerült is több jóhiszemű embert becsapniok, nem árt, ha a gazdák s a kereskedők a legnagyobb óvatosságot tanúsítják az ilyen becsapásokkal szemben.

— Puskapor. Mindig van itt valami ami végéppiszergeti e város testét. Most a puszkapor avanszált a megbeszélőnivalók homlokterébe és valahány ember kezébe veszi az újságot mind arra az oldalra lapoz, ahol sikkongó betűk hirdetik, hogy lángbaful a Balkán. Mindenkit ez izgat most és a nevek forgalmában jelentékeny változás állott be. Eddig a Tisza név érte el a rekordot, most — tessék csak megfigyelni — Berch-

oldról beszél mindenki, a bankigazgatótól le a messzendezser-őjig. — Ránk fekűdt egy dermesztő és mégis izgató lidérc: a háboru véres álma és éjszaka, ha elfujjuk a lámpát, regimentek felvonulását látjuk, riadókat s doopergéseket hallunk, patkókat érzünk a halántékunkon és dideregve csukjuk le a szemünket, míg Bécsben a diplomaták sülyedő fotejekben, lilás szivarfüst karikáiban arról elmódznak, hogy a közös armádia bevonul valamelyik ágyutól összelőzőzött, — niszkos és egzotikus török szandzsaksága.

Daliás idők.

Egy öreg tartalékos gondolatai.

Az eggyenruhám benn van a szekrényben, a gallérja még gyűrtt aból az időből, ahogy a fegyvergyakorlatokon az utolsó kirukkolaskor üt izzadt, a kardom ott van a szekrény pelsejében s szépen meghuzódik a kalapskatulyák tetején a csákóm is. Az ember néhanapján, ha rendet csinál odahaza a ruhaszekrényben, bosszankodik, hogy mennyi helyet foglal el a sok katonaruha. De szép rendben tartja őket, naftalinnal vilgyáztat néjük, nehogy bajuk essék. Hátha...

A «hátha» most egyszerre közel van és ahogy olvasom a háborus híreket, már elő is szedem emlékezetem hátsó fülkéiből, hogy melyik hadtestben van is az ezredem. Nem vagyok valami jó újságolvasó, de most hirtelen lapozok beje a háborus hírek kellős közepébe és nézem, nem-e mozgósítottak. Hátha éppen az én hadtestem kerül sorra.

De nem lesz háboru, gondolom. Meggondolják még magukat a balkániak. Pénzük sincs, a hatalmak is szorongatják őket. Ugy se lesz háboru, mondom és leteszem az újságot. Mégse csináltak új gallért a bluzomra.

De mégis csak lesz háboru, gondolom aztán. Ezek a balkáni népek nem okoskodnak. A pénz se fontos náluk. Itt nem kell pénz mozgósításra, mert egyébkor sincs. Fűtyülnek ok a hatalmakra! Mégis csak lesz háboru, gondolom és elhatározom, hogy mégis csak elkűldöm a csukaszürke bűzt: hadd legyen rajta új gallér!

Eh, minék? Hiszen nem megy a hadtestem. Az benne van a monarchia közepén. Éppen azt mozgósítják majd! Dehogy, dehogy. Jó lesz az a bluz, ahogy van!

Howy tévedek! Hiszen éppen a belső hadtestet mozgósítják. A határszéliak azután jönnek. Bizonyos, hogy az én hadtestem jön legelőb sorra. És a bluzom gallérja gyűrtt, rossz. Mégis megcsináltatom...

Tulajdonképpen nem értem, mi közünk nekünk az egész balkáni vitalkozáshoz. Hogy a rácok, bulgárok, csernográcok, albánok haragusznak a törökre. Jó, üssék agyon egymást. — csak nekem hagyjanak békét. Hagyjuk őket, fálják föl egymást.

Azt azonban még se lehet tűrni, ahogy itt a szomszédban handabandázék ez a népfelkelő-társaság. Még is rendre kell őket tanítani. Ha más kép nem: okupáljuk Szerbiát. Ugyis a miénk volt. Visszaszerezzük Nándortejérvért. Kell ez a háboru, nemzeti szükség. Mégis csak elkűldöm a bluzomat...

A szerkesztésért felelős Voith György.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 18. sz.
TELEFON 416. szám. **az összes bankügyletekkel**

A Főtér legszebb részén

modern portállal bíró
üzlethelyiség
kiadó,
esetleg a berendezés
eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Feltűnően olcsó
UJDONSÁGOK.

Női füzös Box- bőrből elegáns és modern	8.50	Női füzös Chevraubőrből utolsó divat	10
Férfi füzös America-Style	11.50	Férfi füzös Box- bőrből modern és tartós	9.50

**Legjobb minőségű
elegáns és tartós
a Turánkő**

Fiókraktár:
Debreczen,
Piacz-utca 48. szám.
Telefon: 691.

Gutmann Testvérek
köszénbányái
Budapest, V., Béla-utca 6. szm.

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószen szoba- és konyhafűtésre. Ostrau-dombrai, darab-, kocka-, diós- és aknazén gép- és kazánfűtési célokra. Ostrau mosott finom és durvaszerű Kovácszen. Brezkovai s én ipari célokra, saját gőzösművel szállítva. Ostrau-dombrai pirszén üntöde és szívógáz célokra. Ostraui köszén brikott 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva. Elsőrendű porosz „Király”-bányai 1, 3 és 6 kilogrammos brikott, kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Amerikai Parti Aruház

Hatvan-utca 20.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Egy vidéki banknál elzálogosított árukat 50%-al a beszerzési áron alul vettem meg és árakat alábbi olcsó áron ajánlom a vevő közönségnek.

Finom zefir férfi ingek	K 2.50-től
Finom fehér	2.-
Férfi gallérok	1.18
sapkák	1.50
Fü és leány szalmakalapok	1.30
Finom női batist és zefir	
blousok	2.-
Finom női selyem blousok	3.-
Férfi nadrágtartók	1.50
Kész pongyvlák minden kivitelben	4.30
2 méter szerb vászon	1.22

Selyem sálak minden elfogadható árért.

Tisztelettel Löwenheim Albert

Allandóan

mellékkereseként is

sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével Budapest, 55-ös postahivatalba „Universium” jelígre beküldi. — Nem ügy-nökség.

— **Makulatura papiros** olcsón kapható a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

HA NINCSE PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fianel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debreczen, Hunyadi utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközölhetnek.

Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad felvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

Különbejárati utcai butorozott szoba kiadó Simonffy-utca 54. sz.

Vár-utca 7. sz. házban egy külön bejárati udvari butorozott szoba azonnal kiadó özv. Rosentfeldnél.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 nr részére.

ŐSZI BARACKOT befőzésre, postakosaraként 5— korona, csemege-szőlőt 3.50, lekvárszilvái, császárkörtét, ugorkát, paprikát, paradicsomot 2.40, mázsánként 16— kor. Szabó, Csongrádról.

Schampan rubin fiatal ember, ki vasárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszan át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Há fehér róssa» jelígre.

Kisbék különbejárati butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnál.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket, raktáron tartó Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca.

KIADO Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

Ázonnali beállás és állandó munkára keresek egy oly kefékötő munkanőt, aki szépen szurkolni és behúzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utköltéssel együtt, biztosítva. Címem: Benedeky Béla kefékötő mester, Zilah, Széchy-megye.

Léposóházi különbejárati utcai butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

Tisztviselőnek ajánlok egy több nyelvet beszélő urasszony. Irodai teendőiben és gépirásban járatos. Cím a kiadóban.